Ціна 1 крб.

№ БІБЛІОТЕКА ПЕРЦЯ 16

Степан ОЛІЙНИК

ДОРОГА ДАМА

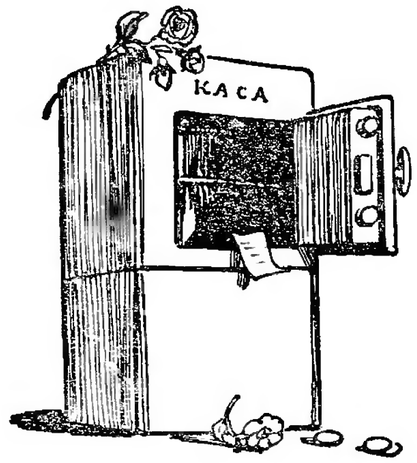
perec-ua.
perec-ua.

Відсканував
і опрацював
Анатолій МИКОЛАЄНКО
(barsikot)

Степан ОЛІЙНИК

ДОРОГА ДАМА

ІЛЮСТРАЦІЇ С. САМУМА

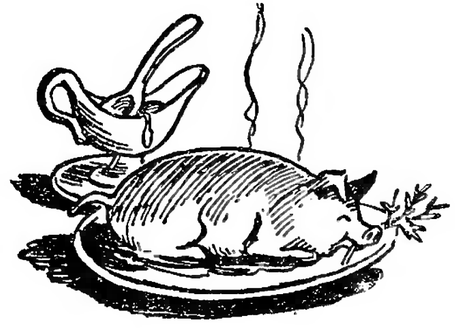
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
1954

ДОРОГА ДАМА

Проти саду видно дім.
А в красивім домі тім
Ходить дама по кімнаті
У панбархатнім халаті.

Мов та пава проплива
(В туфлях номер сорок два!)
На щоці дві мушки-цятки,
На панчохах чорні п'ятки.

Ну, не дама — а реклама!
Раптом:
— Ах,— сказала дама,—
На обід до поросяти
Слід би хрону ще дістати!

А як треба, то чому ж.
Є на те у неї муж.
Муж солідний, роботящий,
Головне ж — «руководящий»!

Дама крутить телефон
І, підвищуючи тон,
Вимага по телефону:
— Шли машину, треба хрону!

Вірний муж, прийшовши в раж,
Довго дзвонить у гараж.
Все відклав заради дзвону,
Бо забагла жінка хрону.

З гаража йому в одвіт:
— Саме в шофера обід!
— Все хай кида і притому
Швидко мчить до житлодому!

І натиснув шофер газ,
Бо наказ то є наказ,
Бо сніжок і трохи слизько
Й добиратися ж не близько!

Через місто через все
Мчить, мов біс його несе.
Підлетів під саму браму
І почав... чекати даму.

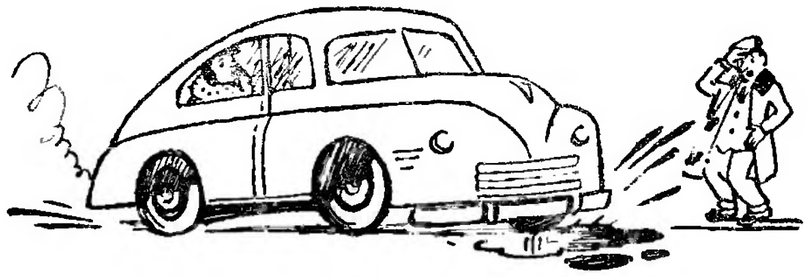
Вже з годину, мабуть, жде.
Дама бачить, та не йде.
(Щоб питали всі в будинку:
«Це ж чию чекають жінку?»).

Врешті, вийшла, підійшла,
Сіла важно й попливла
На машині на прекрасній,
На державній, мов на власній!

Ще й не взяв шофер розгін —
Як приїхали по хрін,
Як приїхали і стали,
Бо ж базар за два квартали.

А тимчасом в мужа — ох! —
Ну, цілий переполох:
У міністра треба бути,
Жінки ж з хроном щось не чути.

Він до друга Рогози:
— Будь ласкавий, підвези!
Залишаються хвилини
І, на гріх, нема машини.

Одмовляє в трубку бас:
— Рад би, друже, та якраз
Сіла жінка до «пікапу»
Й десь помчала мірять шляпу.

Прикусив муж язика,
Чимчикує пішака.
Аж каміння б'є з розгону,
Бо забагла жінка хрону.

Не малу штурмує даль!
Та мені його не жаль.

Жаль машин мені державних
І шоферів, хлопців слазних!

Жаль машин, що возять дам
Кожен день і тут, і там.
Як же так, мужі, папаші?
Ті машини ж бо не ваші!

Нащо ж гнать навперегін
Їх по шляпи та по хрін?
Для держави, скажем прямо,
Дорогенькі ваші дами!

САМОКРИТИЧНИЙ ГОЛОВА

Стрічавсь я з ним не раз, не два.
Балакати він звичний —
Самокритичний голова!
Кругом самокритичний!

У нього правило одне
(Як сам він, хитрувате):
«Навіщо ждать, щоб хтось мене
Почав критикувати?
Я краще встану гнівно сам
Супроти себе дибки...»

І в свій блокнот він приписав
Графу: «Мої ошибки»!

Торік ми з ним серед села
Зустрілись, пам'ятаю.
— Ну, як робота? Як діла? —
У голови питаю.

Всміхнувсь... І зразу на своє
Вильнув він, хитродійник:

— Та ще ошибок маса є,
Товаришу Олійник!

Дістав блокнот, пригладив чуб
І крив себе, сердитий:
— Узять хоча б, приміром, клуб:
Це ж факт — стоїть невкритий!

Вина моя, бо мій тут гріх.
Та й стидно — прямо скажем!
Чи ця контора, во-вторих,—
І досі ж не обмажем!

Або, скажім, дорогу взять.
Хіба ж терпіть це можна? —

Й додав: — Нас слід критикувать!
Критикувать безбожно!

...Надвечір дзенькнув телефон.
Дзвонили у сільраду,
Щоб завтра вранці у район
Прибув він на нараду.

І от нарада. Керівник
Завдань накреслив низку.
Мій голова швиденько скік —
Несе на стіл записку.

Він все пронюхав — що й куди,
І як схитрити знову...
Розкрив блокнот, хильнув води
І закатав промову:

— Для нас усіх нарада ця
Задачі ставить ясні.
Отож я хочу до кінця
Розбить ошибки власні.

Візьму дорогу попід сад!
Суцільні ж неполадки:
Поткнеться транспорт — і назад
Повзе болотом задки.

Робота в клубі теж слаба,
Бо й тут ошибка груба:
Це ж ми — велика нам ганьба! —
Ніяк не вкриєм клуба! —

«Громив» себе за кожен зрив
Він, вийшовши на люди,
Та кулаком здоровим бив
В свої широкі груди.

Крутнувсь і кидає нараз
Керівнику зухвало:
— Вина і ваша тут! Бо нас
Критикувати мало! —

І виступ цей керівнику,
Мабуть, прийшовся до смаку!

В кінці візьми та й заяви
Той керівник публічно:
«Хорош був виступ голови!
Звучав самокритично!»

Вертавсь з наради голова
У настрої найкращім
І думав: «Що то є слова,
К моменту підходящі!»

...Відтоді часу вже пройшло
Чимало дорогого!

Недавно знов у те село
Приїхав я до нього:
Узнать, що зараз діє мій
Герой «самокритичний».

Аж ось і він іде. Швидкий
І навіть симпатичний!

При боці сумка польова,
Перо стирчить в блокноті.
— Привіт, товариш голова!
Що нового в роботі? —

Всміхнувсь... Блокнота дістає:
— Та вроді підтяглися!
Але ошибок маса є,
Куди не повернися! —

Лукаво глянув, вус поскуб
І випалив, сердитий:
— Хоча б узять, приміром, клуб:
Це ж факт — стоїть не вкритий.

А ця контора?! Страм і гріх,
І стидно — прямо скажем:

Стоїть облуплена на сміх,
Бо й досі ж не обмажем!
Нас кріпко слід критикувать! —
В додачу прозвучало.

Не стримавсь я, щоб не сказать:
— Критикувать вас мало!
Бо нам, товариш голова,
Діла потрібні, не слова!

ХИТРИЙ ЧОЛОВІК

На сівбу спішать бригади.
Ну, а він, як і торік —
Вибира легкі посади,
Цей хитренький чоловік.

І сьогодні, як і вчора,
До роботи — нітелень.
Від контори до комори
Ходить-бродить цілий день.

То поп'є біля криниці,
То лякає гусака,
То ялозить рахівниці
За столом рахівника.

То в газету кине оком
І розкаже новину.
Тишком-нишком,
скоком-боком,
Лиш роботу б не трудну!

Був завклубом він зимою.
Нині здав замок в іржі
І оце перед весною
Перевівся в сторожі.

Виступає в стінгазеті
(Не одного критикне!).
З бригадиром у буфеті
Тихо чарочку хильне.

Знов постоїть біля плоту...
Вечірком
У рейку — дзень!
І на тім скінчив «роботу»,
І заробить трудодень!

Між народом роботящим
Він стриба, як горобець,—
По професії — ледащо,
По натурі — хитрунець!

ПРИГОДА В ЛІСОСМУЗІ

Є в артілі у одній
Чоловік Карпо Крутій.
Чоловік, поглянеш збоку —
При здоров'ячку, ніврокуl
Як на техніку рівнять,
То, мабуть, він сил на п'ять!
Щоб схотів — звернув би гору!

— От кому в гарячу пору
Заробляти б трудодні! —
Всі казали. Але ні!

Мав Карпо той хитру вдачу:
Він возив молокоздачу.

Набере вершків бідон,
Запряже воли в фургон,
Звісить ноги через планку
Й «супроводжує» сметанку!

За селом Карпо Крутій,
В лісосмузі молодій,

По секрету, на хвилинку
Кожен день робив зупинку.

Озирнеться крадькома,
Чи людей навкруг нема,
Стане вище на фургона,
Встромить голову в бідона

І тайком сметану п'є...
Норми три, було, дає!
Вип'є глечик у запалі,
Крикне «гей!» і їде далі.

Через хитру вдачу ту
Вскочив ледар у біду:
Поправлявсь, п'ючи сметану,
Та й поправився зверх плану!

І недавно в лісосмузі
З ним біда случилась, друзі.

Вибравсь хвацько він на віз,
У бідон по плечі вліз,
А назад смикнув — о, боже! —
А назад — ніяк не може!

Довго смикався і вщух:
Не пускало біля вух!
Опустив Карпо долоні
Й думу думає в бідоні:
«Хоч мені тут є що їсти,
Та з бідона треба лізти.
Хоч і скрутно — як-не-як —
Треба ж вибратись однак!».

Смикав рівно й з вихилясом,
А воли собі, тим часом,
Постояли та й пішли
(Шлях той знали ж бо воли!)
Попід гору, там, де гречка,
До райцентра, до містечка!

Невідомо, що б було.
Та Карпові повезло!
Стрівсь якраз при цьому ділі
Голова його ж артілі.
Швидко дав Карпові лад,
Завернув воли назад
Й на току, при цій нагоді,
Так страмив при всім народі,
Що котився полем сміх.
А Карпо сказав при всіх:

— Відтепер я, громадяни,
Вік не їстиму сметани!
Ще скажу громаді всій —
Я віднині не Крутій:
Хліб легкий шукать доволі,
Буду з вами, буду в полі! —

Так Карпа змінила, друзі,
Та пригода в лісосмузі.

КАНЦЕЛЯРСЬКИЙ КОНВЕЙЄР

Під вранішнім сонцем, роняючи роси,
На землях колгоспних цвітуть сінокоси.
Пахучі і свіжі, прикрашують трави
Дніпровські долини, ірпінські заплави.
І от,
Щоб узнати про сінокосіння,—
Заходимо ми в обласне управління.

Тут справді — гаряча пора косовиці:
Всі пера скриплять, цокотять рахівниці,
Спішать агрономи, помбухи, друкарки,
Машинки дзвенять, наче в полі косарки.
З машинок спадають «накази» валками
І їх секретарки згрібають руками.
На підпис несуть
На столи на найкращі
І ставлять на них номери «ісходящі».
Несуть в експедицію, вершать в копиці...
Жарка в управлінні пора косовиці:

Всі відділи «косять» (найбільше друкарський!),
Потужно конвейєр гуде канцелярський!

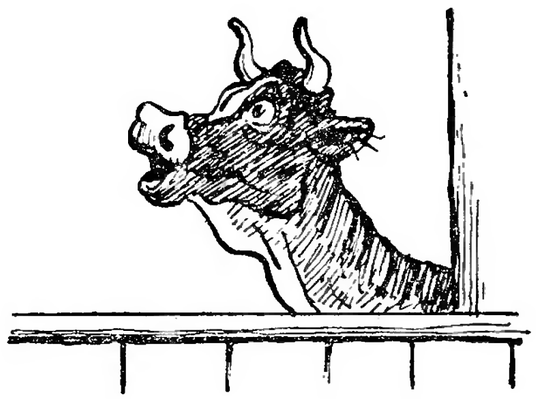
Цокочуть машинки.
Дзвенять телефони.
Звідціль керівництво штурмує райони.
Летять телеграми, конверти в оздобі...
Та тільки від цього не легше худобі.

Бо всі ці листи (а потік їх численний!) —
Ніяк не замінять... «конвейєр зелений»!
Бо ці оберемки важкі паперові —
Не кинеш зимою у ясла корові.
Худобі дай силос, і сіна щоб досить!..
А сіно колгоспи погано ще косять!

...Ми в райуправління одне прибули,
Куди ці конверти й депеші прийшли.
Тут теж, докладаючи вміння і сили,
По аркушах перами дружно «косили»,

Спішили розмножить (пером, від руки!)
І дати колгоспам свої вказівки.
— Ну, як із кормами? Які там відсотки? —
Й сказав керівник, подивившись у «сводки»:
— Якщо косовиці практично торкатись,
То треба зізнатись і щиро признатись,
Що цифри поки що неважні, невтішні,
Не всюди ще вижиті хиби торішні!
Щоб кормозбирання поліпшить на ділі, —
Всім штатом щоденно ми «жмем» на артілі!..—
І тут (як і там)
Писанина в шанобі.
Та знову ж не легше від цього худобі.

В одному колгоспі у цьому районі
«Конвейєром» бродить худоба в загоні
І жде, доки дужче з району «нажмуть»
Та паші накосять, та їсти дадуть.

Відомо, що в цьому худоба не винна.
Тут стиль канцелярський усьому причина.
І «стилю» цього застаріле коріння
З району — веде в обласне управління,
Де пера скриплять, цокотять рахівниці,
Де справді — гаряча пора «косовиці»!

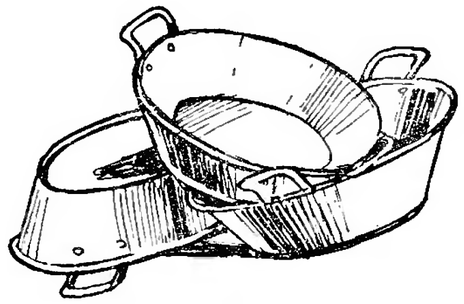
БАНЯ

Комунгоспу мудрий зав
На засіданні казав:
«Якщо глибше взять питання —
Що таке, по суті, баня?
Дехто каже: душ... вода...
Верхоглядство! Єрунда!

Не забудьмо, що під «душі»
Стануть в ряд живії душі.
Отже, суть — свіжить їм дух!
Так, щоб з бані чулось: «Ух!».

...Згідно тому міркуванню
Спорудить рішив він баню!
У райцентрі, на виду,
У занедбанім саду
Через рік з піску і глини
Піднялись високі стіни.

Доки стіни мокли рік,
Трішки хилячись набік,
Зав добув чотири балки,
Три бачки і дві мочалки.

Доки балки сохли рік,
Зав дістав і приволік
Жерстяну трубу весною —
В два обхвати шириною,
Тридцять метрів-висота!
Не труба, а красота!

Через рік в ту саму пору —
Підняли трубу угору!
Закопиливши губу
Поглядав він на трубу
І підкреслював солідно:
«От труба! Аж в область видно!..».

Потім балки хтось украв.
І стривожений наш зав
Про загрозливі ті факти
Написав чотири акти.

Не минуло й років два,
Як біда прийшла нова:
Саме в час, як зав купався,
Дома в ночвах полоскався.

В шибку цокнув дід Кузьма:
«Караул! Труби нема!».

Зав закліпав: «От так штука!
Та невже хто вкрав, падлюка!..».
Полетів на ту біду
І побачив у саду:
На траві труба лежала,
Всі дубочки поламала
Ще й убила на-разу
Прокуророву козу.

Наполоханий грозою,
Зав метнувся за козою!
Перемацав сотні кіз
І взамін... аж дві привіз.

Після цього зав-ледащо
Взявсь за діло ніби краще:
Сам рихтує він трубу
Вже сімнадцяту добу!
Та не скоро ще під «душі»
«Стануть в ряд живії душі».

Змарнував він гроші й час...
За ці роки — гляньте! — в нас
Збудували млин і школу,
В клуб дістали радіолу,
По асфальту попід ліс
Став ходить автобус «ЗІС».

Лиш стирчить і досі «в плані»
Будівництво горе-бані!

Чи не в вас, бува, той зав,
Про якого я писав?

perec-ua.
perec-ua.

ТЕПЛА ШУБА

Тричі вигнаний хапуга
Знов з'явився на поріг:
Став просити зава-друга,
Щоб порадив, щоб поміг.

Каже:
— Хочу я на базу
Влаштуватися давно.
Ти закинь за мене фразу
У конторі «Хліб-вино».

Застрибали в зава очі.
(Прикидає сяк і так!).
— Поможу тобі охоче,
Дай подумать тільки... як? —

Враз... потис хапузі руку
Виручальник, друг палкий:
— Не журись! Придумав штуку!
Єсть, — говорить, — «хід» такий:

Їдь мерщій з моїм привітом
До «Утильсировини»,
Проберися там з візитом
До начфіна Сарани.

Він подзвонить в «Фарби-лаки».
Там у нього робить тесть.
Той хоч красить дрантя всяке,
Та зате у нього єсть

Друг Самхват, що кроїть хутра
У майстерні «Хутровик».
А Самхват людина мудра,
В цьому ділі — «кадровик»!

В ательє він має свата
(В свата шиють... та не всі!),
Ти з запискою Самхвата
Мчй до свата на таксі!

Той влаштує без заминки,
Бо важливе тут одно —
Шиє шубу він для жінки
Начконтори «Хліб-вино»!

Біля третьої години
(У шофера графік є!)
Дама вийде із машини,
Дама зайде в ательє.

Дама гляне — сват одразу
І забігає тюпцем,
Та про тебе і про базу
Перемовиться слівцем.

— Добре, — скаже пишногуба. —
Хай ваш друг до мужа йде.
Лиш глядіть, щоб вийшла шуба,
Як ні в кого і ніде! —

— Сват віддячить, сват пошиє...
От який я «хід» знайшов!
Шуба та... тебе й зігріє...
— Ну, спасибі!
— Будь здоров!

...Двом ділкам у даним разі
«Хід» удавсь. (На жаль, бува!)
І хапуга на тій базі
Знов кишені набива.

Цідить там винце на ринки
Та повторює одно:
— Ох, і тепла шуба в жінки
Начконтори «Хліб-вино»!

БЛОНДИНКА

В кабінет одного зава
Завітала жінка:
Граціозна і цікава
Молода блондинка.

Чорні вії, пишні губи
І вбрання багате...
Зав подумав: «Отаку би
Секретарку мати!»

Усміхнулась привітально...
Він одклав цигарку...
— Чула я, що вам в приймальну
Треба секретарку... —

Ці слова добрягу-зава
Піднесли до неба.
— Дуже прошу!.. Де заява?
Безперечно, треба! —

Ознайомивсь, для годиться,
З першим документом,

Відповів стрункій блондинці
Майже компліментом:

— Ми прийняти вас готові,
Тільки б ласка ваша... —
Так з'явилась в установі
Секретарка Маша.

Смак у Маші пречудовий.
Догоджа дбайливо.
Нині в зава стіл дубовий
Красувавсь на диво:

Квіти зліва, квіти справа
І над телефоном...
Навіть прес — і той у зава
Пах одеколоном!

Блиск і шик... Та все раптово
Заступила хмарка!
Бо нежданo з установи
Зникла секретарка!

Зав синіє від тривоги,
Збіглись референти.
— Всі на поміч! Всі на ноги!
Зникли документи!.. —

Брязнув пресом він з досади
Й починa спочатку:
Вивертає всі шухляди —
Не знайде й печатку!

Заглядав разів із двісті
В кожну він щілину.
...А в той час у дальнім місті,
Саме в ту хвилину

В кабінет такого ж зава
Увійшла кокетка:
Граціозна і цікава
Молода брюнетка!

Пишновида, сили повна,
Все на ній красиво...
— Я вас слухаю, шановна, —
Зав підвівсь поштиво.

Зашарілось личко мите,
Мов перед кумиром:
— Я б хотіла в вас робити.
Ну, скажім... касиром... —

Як вивчав він і по чому
Ту красуню-птаху —
Не скажу, бо то відомо
Одному аллаху.

Спокусили очі ласі
(Першому був пара!).
Так розсілася у касі
Вже брюнетка... Мара!

Милий зав (не раз бувало) —
З нею тари-бари...
Аж покіль... грошей не стало
І касирки Мари!

Зав у розшук! Зав додому!
В зава сльози, горе!
...А в той час в краю другому
До «Проектконтори»

В кабінет такого ж зава,
Роззяврот-Сліпенка,
Увійшла стрункa й цікава
Молода шатенка!

Чи відмовиш тут, їй право,
Як робити хоче?!
— Я вам, — каже зав ласкаво, —
Поможу охоче.

Тільки ви вже, громадянко,
За мою прихильність
Постарайтесь. Це ділянка,
Де потрібна пильність! —

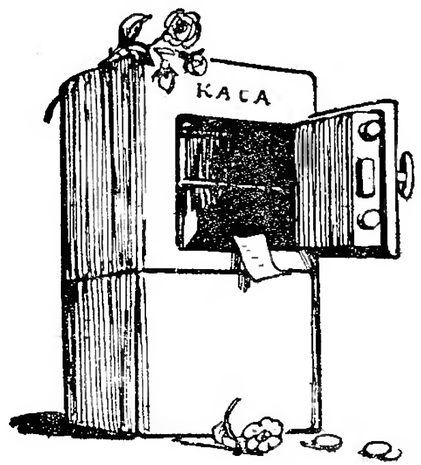
Чим він думав при доборі —
Знать я не беруся...
Так з'явилась у конторі
Заварxівом... Муся!

Муся жвава, Муся в русі —
Жодного дефекту.
Та нараз... немає Мусі
І нема проекту!

Зав трубить, жовтіший свічки,
Про печальні вісті...
А в той час від косметички
У ще дальшім місті

Важно вийшла, наче пава,
Та ж знайома наша:
Граціозна і цікава,
Знов блондинка... Маша!

Йде,
Шукає особливо
(Стережіться, зави!)
Ті місця, де є, можливо,
Ще такі роззяви!

КОМАНДИРОВОЧНИЙ ГОЛОВА

Від Дубовки до Сосновки
Кілометрів тридцять два.
Цим шляхом в «командировки»
Їздить взимку і в жнива
Голова.

Як не мчить він по бруковці
(Чи в один, чи в другий бік) —
Все одно... «в командировці»
Наш колгоспний керівник —
Мандрівник.

— Чом же так?—спитають люди.—
Від села і до села
Доки їздити він буде?.. —
Тут причина не мала!
Є діла!

В нього жінка у Сосновці,
Хата з ганочком нова.

А у нашій у Дубовці
«Привізний» він голова,
Як бува!

Нам привіз його й нарадив
Навесні районний сват.
Довго «пудрив» і «помадив»,
Вихваляв на всякий лад:
«Це вам клад!».

Завагались ми... Та де там! —
Прикрашає, хвалить знов...
Сват узяв авторитетом!
(Вже як спать народ пішов,
«Клад» — пройшов!)

В перші дні до нього збоку,
Щоб селом він не блудив,
Прикріпили діда Фоку,
З ним щоб їздив і ходив,
Скрізь водив.

Доки «клад» нас вивчив трішки
По балансах і з газет,
То засвоїв і доріжки,
І найпершу — не секрет —
У буфет!

На четвертий день потому —
Жінка дзвонить — одзива:
— Приїжджай уже додому!
Що я — дівка чи вдова?
Го-ло-ва!..

«Клад» заскочив у кладовку,
Взяв муки, усівся в «ГАЗ»
І почав... «командировки»:
То до жінки, то до нас!
Так весь час!

Вже побив чотири скати
В тих поїздках до рідні.
А крім того — що й казати! —
Йдуть шоферу трудодні,
Роз'їзні!..

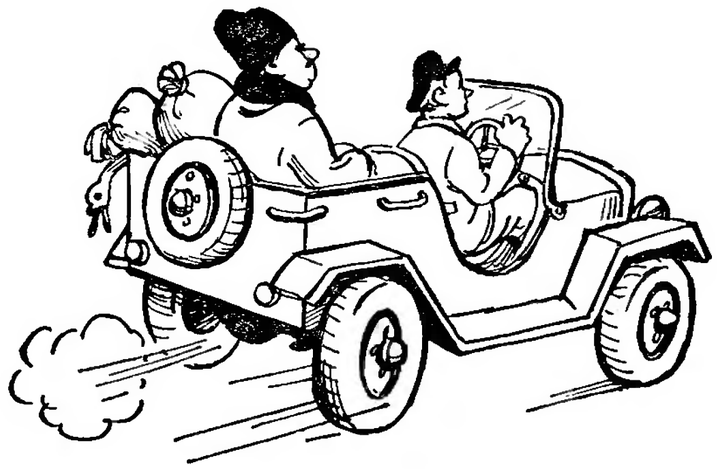
Телефонять у Дубовку:
— Як, поїхав? А куди?
— Та подавсь в командировку,
У Сосновку, як завжди... —
Ті — туди!

А як викличуть Сосновку, —
Мовить жінка їм звідтіль:
— Він одбув в командировку,
У Дубовку, у артіль
Тільки-тіль!.. —

В нас отого «привізного»
Держить сватова рука.
Тільки толку нам од нього,
Як од цапа чи бика
Молока.

Ми зняли б... та є запинка —
З тим до свата й не ходи!
Але кажуть — скоро жінка
Одізве його туди
Назавжди!

Ми відпустим без одмовки,
Хай бере — її права!
А покіль — в «командировки»,
Від Дубовки до Сосновки,
Вибува та прибува
Голова!

НАРАДЕНКО І ЗАСІДАНЬКО

— Колектив, — сказав інспектор, —
Справді, в школі тій могуч,
Де Засіданько — директор,
А Нараденко — завуч.

Як зізвеш усіх на збори, —
Не вміщаються у клас!
Тож беру я коридори
Під засідання щораз.

Облік держать—справно й чисто!—
Ще інспектор пояснив.
...і рішив я — особисто
Той одвідать колектив.

Дізнаюсь, що мимоволі
(За вимогою життя!)
Ще недавно тут у школі —
Йшло в дві зміни заняття.

Вчителям було незручно:
Безліч часу в «вікна» йшло...

Та в директора й завуча
Інше горенько було.

— Ніяк скликати наради. —
Нервував щодня завуч
І ходив з тії досади
Дуже злий, хмурніший туч.

А директор — що й казати —
З тих причин гнівився теж:
Аж свербить позасідати,
А народу не збереш!..

Так було... І от недавно
В тім районі на горі
Школу другу, світлу й славну
Збудували трударі!

Діти раді! Половину
Нова школа прийняла!
І в одну робити зміну
Тая школа почала,

Де, як нам казав інспектор,
Колектив у ній могуч,
Де Засіданько — директор,
А Нараденко — завуч.

Вчителі веселі: — Годі!
Трохи звільнимось-таки... —
Та зраділи тій нагоді
І шкільні керівники.

— От тепер підуть наради! —
Аж підстрибував завуч.
І почав складати радо
План засідань в обіруч.

— От тепер своє візьмемо! —
Другий мовив. — Інша річ!
По дзвінку ото почнемо
Й засідай — хоч цілу ніч! —

...Так і роблять. До утоми
Засідають при столі.
Знов ночами йдуть додому
З тої школи вчителі,

Де, як нам казав інспектор,
Колектив у ній могуч,
Де Засіданько — директор,
А Нараденко — завуч!

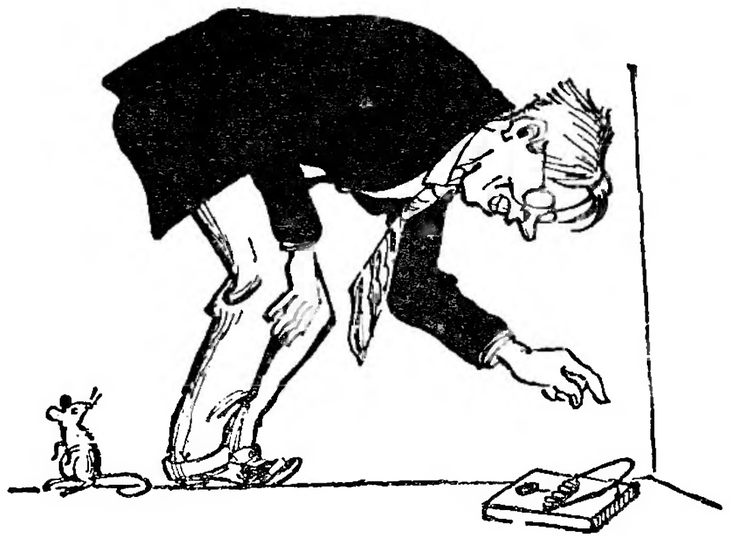
АГРОДІЯЧ, АБО ПИСАР-СІВАЧ

Має звання він, солідний диплом,
Часом «Поради» дає в райгазеті.
Дивно лиш те, що Панько агроном
Бій за врожаї веде... в кабінеті.

Замість на полі,
На синім сукні —
Косить, молотить, підживлює луки.
Там же — «форсує лущовку» стерні,
Згідно з вимогами агронауки!

В час, коли землі район засіва,
Люди з весною виходять на ниви,—
Він в кабінеті також не зіва:
Сіє по селах нові директиви!

Ми ведемо (як зійдуть буряки)
Бій з шкідником, беремось до шаровки.
Він, погукавши: «Тремтіть, шкідники!»,
Ставить в кутки дротяні мишоловки.

Літо!
Скирти серед поля кладе
Кожен колгосп у часи косовиці.
В нього також «скиртування» іде:
Папки прошиті складає в копиці!

З техніки — все наш Панько «вижима».
Стиль віртуозний! Погляньте-но лише:
Вухом, як фокусник, трубку трима,
Лівою крутить, а правою пише;

В трубку наказує... і заодно
Звично хапа арифмометра в руки:
«Чистить» проценти, як чистять зерно,
Згідно з вимогами агронауки!

Вставить число у двохсоту графу:
«Площа (середня)
Колгоспного току».
В кріслі потягнеться й випалить:
— Фу!
Ну, і жарка ж молотьба цього року!..

Дивишся збоку отак на Панька:
Хто він? Бухгалтер? Касир місцевкому?
Дивно найбільш, що діяльність така
Ще й до вподоби йому, агроному.

Якось зайшов чоловік із села.
Досить солідний і з вигляду старший.
Вгледів Панька, підійшов до стола:
— Ви тут, напевне, замість секретарші?..

— Що ви? — поморщився Панько, наче гриб —
Гляньте табличку і киньте ці штуки!
Я агроном! Вчу вас сіяти хліб
Згідно з вимогами агронауки!

— Щось непохоже! — сказав бородач.
І на прощання всміхнувся єхидно:
— Прямо комедія: писар-сівач!
Чом же на полі вас зовсім не видно?

... Люди не знають, який він з лиця.
(Хоч голосок пізнають в телефоні!).
Лиш з папірців, які йдуть без кінця,
Видно, що є той Панько у районі.

Був він студентом, учився як слід.
Ждали — і в полі відзначиться хистом!
Він же зарився в папери, мов кріт,
Ставши справжнісіньким канцеляристом.

Слухай, Панько! Ти ж ізбився з пуття!
Кидай оті канцелярщини муки!
Буть на полях тобі, згідно з життям,
Згідно з вимогами агронауки!

ЛИХОДІД

Запитав я у районі:
— Як працює Лиходід? —
Керівник потер долоні,
Глянув «зведення» і «звіт»
І такий дає одвіт:

— Головує він нічого,
Як на враження моє.
Лиш грішок один у нього,
Невеликий, але є:
П'є товариш! Часто п'є!

А в цілому, а в середнім —
Голови не пропива!
Хоч колгосп не був переднім,
Та і заднім не бува.
Непоганий голова! —

...Потім — теплою порою —
Я приїхав під обід

В той колгосп, де головою
Чоловік середніх літ
Гнат Петрович Лиходід.

І питаю в молодиці:
— Де товариш голова? —
Молодиця в бік крамниці,
На буфет морга-кива:
«Там!.. Ще зранку випива!»

Направляюсь до буфету,
І картина тут така:
Лиходід підбив кашкета,
Обійняв комірника,
Щось бурмоче і гика.

Рахівник забіг... Поштиво
Дав засвідчить папірець.
Лиходід ізп'яну в пиво
Ткнув огризок-олівець,
Вивів підпис і — кінець.

— Кличуть вас до телефону! —
Доповів дідок Хома.
— Хто і звідки?
— Та з району!

— Передай... мене нема,
Скиртувать пішов корма...

— Заспіваймо, вроді хору! —
Підштовхнув свого дружка.
Й закульгала пісня вгору,
Гей, про жінку ту, яка
«Мала мужа пияка».

Ясно все. І ждать доволі.
Стрінусь завтра, хай співа...
І людей питаю в полі:
— Що за чудо і дива?
Чом гуляє голова? —

Бригадир одмовив тихо
На запитання моє:
— Лиходід... то наше лихо!
Тільки «звіти» подає
Та, як чіп, горілку п'є!

П'є з причини й без причини,
Аж дивитись сміх і страм:
Де родини, де хрестини,
Чи то похорон, чи «храм» —
Лиходід незмінно там!

Він сьогодні (йдуть розмови)
По причині тій гуля,

Що вночі в його корови
Народилося теля!
Хмелем душу звеселя!

...Знову ранок.
Із-за гаю
Літнє сонце виплива.
Я в конторі знов питаю:
— Де товариш голова? —
І говорить чергова:

— Він у баби у Килини,
Передать пішов привіт,
Бо в старої іменини
(Дев'яносто бабі літ!).
Там товариш Лиходід. —

На підтвердження у хаті
Гнат виводив горяка
Пісню п'яну і горлату:
Гей, про жінку ту, яка
«Мала мужа пияка».

Бабу славили, вітали,
Вихваляли бабин рід...
А в районі «зведень» ждали
Та щораз дзвонили вслід:
«Де товариш Лиходід?».

Він і досі п'є, гуляє,
Хилить склянки «первака»...

Жаль артілі, яка має
На посту керівника
Отакого пияка!

НОМЕНКЛАТУРНИЙ МАЦЕПУРА

Один голова одного виконкому
(Давненько було, років шість, мабуть, тому!)
Зачислив чомусь-то Грицька Мацепуру
В верхівку активу! У «номенклатуру»!

Спочатку товариш цей — номенклатурний —
В районі очолював рух фізкультурний!
Над списками й планами «бився» ночами,
А потім — все їздив кудись за м'ячами...

Практично ж (і першою!) до фізкультури
Вдалася дружина Грицька Мацепури!
Іще тільки сонце вставало в районі —
Вона вже була на плацу-стадіоні:

Проводила вранішню «зорьку-зарядку» —
Завзято копала за грядкою грядку!
Увесь стадіон розпушила потроху
Й «рекорд» здобула... при посіві гороху!

І більше про спорт — ані слуху, ні духу!..
Та ось діяча фізкультурного руху
Зовуть звітувати у зал виконкому,
Щоб дать йому перцю, сякому-такому!

Страмили, журили й рішили: «Звільнити!»
Та що з Мацепурою далі робити?
Хоч він провалився і в роботі безжурний,
Та все ж він товариш є... номенклатурний!

— Очолюй,— сказали йому,— інкубатор
Й себе покажи як господар-новатор! —
В підмогу дали на цю тему брошуру,
Послали плодити курчат Мацепуру.

Вмостився в конторі, як важна фігура,
Віднині — пташиний король Мацепура!
Кругом апарати і кнопок набори...
Ліворуч, праворуч — яєць цілі гори...

Одне лиш погано: чомусь з апарата
Не лізуть, не ціпають досі курчата.
Хоч як вже тепло їм підвищуй чи знижуй —
Не лізуть і годі! Хоч сам їх висиджуй!

А з ферм приїздять за курчатами люди:
— Та скільки ж чекати?! Та доки це буде?! —
Поспорять і їдуть назад у зневір'ї...
Зате в Мацепури на власнім подвір'ї

Така птахоферма, що просто — картинка!
Товстіє, цвіте Мацепурина жінка!

Урвався, нарешті, терпець в керівництва:
Журили всю ніч короля птахівництва!
Дали «строгача» за провал і розтрату
Й рішили: «направить до промкомбінату».

Бо він — хоч не зжив пережиток свій шкурний! —
Товариш є все ж таки... номенклатурний.
(Та й треба ж, мовляв, виправляти людину.
Хай ділом спокутує гріх і провину!)

Робив комбінат той... свистки із пластмаси.
Крім того, ще цеглу робив і ковбаси.
З приходом Грицька дивні сталися речі!
Спрожогу, мабуть, переплутав він печі,

Бо цеглу таку став давати на базу,
Що візьмеш у руки — й розсиплеться зразу!
Зате ковбаса — зовсім інша картина!—
Ні врвати, ні вгризти! Тверда, як цеглина!

Одні лиш свистки — Мацепурі в заслугу —
Свистіли все дужче на цілу округу.
Тому-то (на цей раз за брак і халтуру!)
З посади зняли свистуна Мацепуру!

...А другого дня по шляху, по рівнині,
Везуть Мацепуру в районній машині
«Районні свати», проявивши турботу!
Везуть, щоб засватать на іншу роботу!

Пильнуйте, шановні! Можливо, якраз
Везуть ті свати його саме до вас!

З М І С Т

Дорога дама 3
Самокритичний голова 8
Хитрий чоловік 14
Пригода в лісосмузі 16
Канцелярський конвейєр 20
Баня 25
Тепла шуба 30
Блондинка 34
Командировочний голова 40
Нараденко і Засіданько 45
Агродіяч, або писар-сівач 48
Лиходід 52
Номенклатурний Мацепура 58

Степан Иванович Олейник. Дорогая дама.
(На украинском языке).

Редактор Ф. Маківчук.

БФ 03548. Зам. 1968. Підписано до друку 3.VII 1954 р.
Тираж 100.000. Формат паперу 70×105 1/32. 1 папер. арк.
2.66 друк. арк. Ціна 1 крб.

Друкарня видавництва «Радянська Україна».
Київ, Прозорівська, 59.